

NSi optimistična ob peti obletnici

SREČANJE TREH
SLOVENIJ OB 60-LETNICI 6

VTISI IZ SLOVENIJE

Povezovalna pot treh svetih (10-KONEC)

(OD NAŠEGA DOPISNIKA)

ZADNJI „NASKOK“

Na Prešernem vrhu je naša zadnja postaja. Tu pridemo že na cesto, ki svetopisemsko ne bi smela biti pravilna: široka je in vije se navzgor. Vendar ta pelje k svetogorski Mariji. Tu se spet zberemo v strnjeno skupino. Med potjo so otroci nabrali romarske križe. Vemo, da nam ne prav malo manjka do cilja, kakih dvajset minut. Nikamor se nam ne mudi, saj bomo kar celo uro pred mano prišli do svetinje.

Sonce pripeka in dvodnevna hoja pričenja kazati v toplem dnevu svoje učinke. Jeziki nam sicer ne visijo iz ust dol do tal, vendar se vzpenjanje kar čuti. Le Vinku, izkurenemu romarju-pohodniku, se ne pozna napor: kar sam od sebe je začel s prijetnim, čistim glasom peti neko Marijino pesem. Ne vem, katero; bila pa je znana

vsem. A nismo mu bili kos: začel jo je sam, pa tudi končal jo je sam! Drugim so pljuča komaj zadostovala, da smo dobivali kisik v kri, ne pa, da bi se glasilkam zrak dobavljale. Kot pevci smo klavrno pogoreli.

In prišli smo na Sveto Goro! Malo se uredimo, spijemo nekaj hladnega, natoferji se zapeljejo do spodnjega parkirišča in že pripeljejo avtomobile na vrh, pa se pridružimo drugim vernikom, ki so prišli k sveti daritvi s promjo, naj bi ta ne bolj zblížala narode na obeh straneh državne meje, ki je v praksi kmalu ne bo več. Darovala sta jo koprski škof Metod Piriš in gorški nadškof Dino de Antoni. Pri vходу nas sprejme domači duhovnik in v sprevedu uradno priidamo do oltarja. Kmalu začne slovesnost in kot domačin škof Piriš pozdravi vse navzoče, ne posebej pa našo skupino, ki naj bi bila odraz te svečanosti, saj so bile zastopane v njej vse tri narodnosti.

Po naši smo si segli v roke in poslovi. Kljub naporu, bi mislil, da je bilo slovo v

smislu „do prihodnjega leta“, saj smo se lepo imeli in med drugimi namenili tudi doprinesiti svoje zrno, da bi izrgli iz družbe preživele elemente, ki se izživljajo („queman sus últimos cartuchos“, bi rekel po argentinsko) z mazalnimi akcijami po spomenikih in nagrobnikih.

(KONEC)

SABOTIN JE NAŠ

Za konec ne „chusmerio“, ki ne spada k romanju, ampak sem ga slital tiste dni. Vsake toliko časa se na Sabotinu spremeni napis. Iz „Naš Tito“ se spremeni v „SLO“ ali pa v „Naš Fido“, kakor komu gre. Anahronski zagovorniki maršala na smetišču zgodovine so nazadnje ni popravljat napis v prvotno obliko, pa so pozabili na zadnjo stražo: ko so se vračali k avtomobilom, so z žalostjo (in ne s čim drugim!) opazili, da so bile na avtomobilih gume porezane!

GB

Svetovni dan...

Nad. s 1. str.

prihajali s celega sveta, hoteč ga pospremiti v zadnjih urah, mu izkazati ne zadnje spoštovanje in doživeti zadnji pogled tega velikega papeža. In zadnje papeževe besede na smrtni postelji so bile namenjene prav njim: „Iskal sem vas skozi vsa ta leta, vesel sem, da ste zdaj tu blizu mene.“

Sveti oče Benedikt XVI. se bo v tej vlogi prvič srečal z mladimi v svoji rodni Nemčiji in nadaljeval delo, ki ga je začel njegov predhodnik. Nagovoril bo mladino, kjer bo gotovo večina nemškega rodu. Vsi se bodo poklonili Odrešeniku, kot so to naredili trije kralji. Za mlade bo to nekaj novega saj med njimi prvič ne bo papeža Janeza Pavla II., ki jih je znal odlično nagovoriti. Njegov spomin pa bo navzoč. Organizatorji že dalj časa pripravljajo velik mozaik z njegovo podobo. Ta mozaik bodo sestavljale slike mladih s celega sveta in, ko bo končan, bo izpostavljen na pročelju stolnice. Kdor želi, pa lahko doda svojo sliko na uradni spletni strani srečanja in se srečanja simbolično udeleži. Tudi brez tega pa bomo na srečanju navzoči z našimi molitvami.

Pueblito, mi pueblito...

Ko se človek spominja, kaj vse je čutil na oni strani oceana, ko je slital peti, ali pa tudi sam prepeval Gorčez izaro, ali Kje je moj mili dom ali kako drugo domotožno, se mu misli kar malo zapletejo.

Gorčez izaro se je nanašalo vedno na jezero nekje na Koronkem, morda ne blejsko, nikdar pa ni prišel v potev kak Nahuel Huapi ali drugi patagonski, da kakega kordobskega sploh ne omenim. Vedno je bila misel daleč od Argentine.

Tudi argentinske domoljubne folklorne so lepe. „Cuando salí de Santiago todo el camino lloré...“ V zborih je bila največkrat na programu Guastavinova Pueblito, mi pueblito. Tudi neverjetno mehka, lepa. In tudi ta, pa čeprav v kasteljanščini, mi je zvenela kot opis neke slovenske vasice, nikdar kordobske Dolores, da ne rečem kastelarske Bele Ljubljane ... Vedno čez ocean in vedno z vozlov v grlu, s krčem v prsih.

Nekateri imajo to sposobnost, to možnost, da se s pesmijo sprostijo, da svoja čustva razlijejo v melodijo in bolečino spremenijo v energijo, ki napolni dušo s tolažilnim balzomom.

Nekaj takega sem doživel, ko sem v Linhartovi dvorani Cankarjevega doma prisostvoval akademiji ob 60-letnici poveljnega begun-

stva. Recitacijske sklope V znamenju Križa so mejile pesmi, ki sta jih pela Bernarda in Marko Fink. „Pueblito ...“ je bila ena od njih. Kolikor sem lahko prisluhnil zunanemu dogajanju, sem začutil, da je vsa dvorana obstala ob njenem petju v popolni tišini. A ne tako popolni, da bi se ne slitalo pritajeno smrkavanje, zadušeno hlipanje. In pesem me je prevzela čisto na drugačen, nasproten način: prvič sem dojel, da je Guastavin napisal pesem za vasico sredi rne pampe. Da je pampa tudi del prostora, v katerem sem tudi

sam, kot sestavni člen tamkajnjega slovenskega življenja. In spet pride na dan to prepletanje slovenstva z argentinstvom, dva dela ene iste enote.

Kljub temu se popkovi- na, ki nas veže na matično skupnost, vseeno počasi trga, vezi se rahljajo. Nekateri pač ne vidijo ali ne marajo videti, da smo povezave potrebni eni in drugi in da je prilike za utrjevanje vezi treba izrabiti, ne pa jih iz komodnosti zavračati.

Kdor hoče razumeti, bo razumel.

Gregor Batagelj

O primeru Ribičič

Socialni demokrati (kot se danes imenuje že tolikokrat preimenovana komunistična partija) so na vlado in ministra za notranje zadeve Dragutina Mateja naslovili poslansko vprašanje, v katerem zahtevajo podrobne informacije o vseh aktivnostih posameznikov in organov notranjega ministrstva, ki so morda omogočile morebitno „nezakonito“ ravnanje policije v primeru Mitje Ribičiča oziroma takega ravnanja niso onemogočile, je pojasnil vodja poslanske skupine SD Miran Potrč.

„Če obstaja kakršnakoli odgovornost posameznih funkcionarjev zaradi takega ravnanja, menim, da je treba takoj in najresneje ukrepati,“ je poudaril Potrč ter dodal, da mora biti Slovenija pravna država in da se morajo spoštovati človekove pravice.

Poslansko skupino pa, tako trdi Potrč, ne bolj skrbijo dosedanje izjave predsednika vlade Janeza Janše in visokih funkcionarjev ministrstva za notranje zadeve, ki dopuščajo sklep, da so odgovorne osebe v vladi in na ministrstvu dovolile in celo ukazale „nezakonita“ ravnanja zaradi političnih ciljev in interesov.

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

TONE MIZERIT

Stvar postaja vedno bolj zanimiva. In kot trdi argentinski pregovor da „ni hujše zagozde kot iz istega lesa“ (no hay peor cuña que la del mismo palo), smo tudi ta teden bili priče kar nekaj kratkih stikov.

S takimi prijatelji... kdo potrebuje sovražnikov? Tako bi si lahko mislil predsednik Kirchner ob izjavah, ki jih je podal vodja piketerov Luis D'Elía. Ta zanimiva osebnost je že nekaj časa v vladnih vrstah. Pred kratkim je bil sodno oproščen zaradi zasedbe policijske postaje, ki jo je izvedel lansko leto v mestni četrti La Boca. Sedaj pa je v okviru volilne kampanje izjavil, da je tudi v vladni povezavi Frente para la Victoria (Fronta za zmago) kar nekaj županov, ki pripadajo mafiji. Vse se je začelo pred tedni, ko je Kirchner obtožil bivšega predsednika Duhaldeja, ki na čelu peronistične stranke v provinci Buenos Aires ni hotel nastopiti skupaj z vladno formacijo, da je vodja mafije. S tem je nastal razkol v peronizmu tej največje argentinske province. Večje število županov, ki je prej sledilo Duhaldeju, je uskočilo h Kirchnerju. Sedaj D'Elía po enostavni logiki trdi, da so ti tudi del mafije, čeprav seveda na vladni strani.

Dvakrat ne, pomeni da. Reakcija je bila srdita. Vrsta županov se je spravila na predzveža in zanimala, da bi imela kaj videti s kakšno mafijo. Tako vztrajno zatiranje pa je vzbudilo domnevo, da je mož zadel v črno. Tudi krajevni strankini vodje, ki jih D'Elía sploh ni imenoval, so z zanosom prepričevali javnost, da je obtožba krivična. Nekateri pa so prešli v protinapad in z raznimi opazkami označili piketerja. Vzdevki kot „lažnivec“ in celo „mekužnik“ so padali na moža, ki si je upal povedati to kar misli. Na nek način D'Elía spominja na drugega peronističnega vodjo (sindikalist Hugo Barrionuevo), ki je tudi s svojo iskrenostjo in dolgim jezikom spravil prijatelje in kolege v marsikakšen neprijeten položaj.

Ni edina težava. Te izjave pa niso edina težava s katero se sooči predsednik v sedanji volilni kampanji, ki se po zakonu ne bi smela začeti, a je že v polnem teku. Ta teden je zagorelo tudi v prestolnem mestu. Tukaj je na čelu poslanske listine zunanji minister Bielsa. Kar v treh točkah se je izneveril predsedniku: najprej ni hotel po Kirchnerjevem vzorcu napasti Duhaldeja; potem je izjavil, da bo prosil dopust na ministrsko mesto ob uradnem začetku volilne kampanje; in končno je izrazil soglasje s komisijo, ki je zahtevala politično sodbo na vodjo mestne vlade (Anibal Ibarra)

zaradi tragedije v plesnem lokalu República de Cromagnon. Malo je manjkalo, pa bi ga predsednik kar enostavno zbrisal z liste kandidatov. Vodovje se je potem nekoliko umirilo in stvari so ostale na prejšnjem mestu. A dogodek znova potrjuje izreden personalizem Kirchnerja in dejstvo, da ne trpi ugovorov, niti različnosti.

Notranje volitve. To je novo področje, kjer zakon določa eno, stvarnost pa kaže drugo. Po predpisih bi morale vse stranke izvesti odprte istočasne notranje volitve. Nekaj takega, se dogaja v Združenih državah s primarnimi volitvami. Tako bi tudi peronizem moral izvesti notranje volitve, pa se je raje razklal. Večina strank pa je predstavila eno samo listo, in se izgovorila, da za njih volitve pač niso potrebne. Le nekaj izjem je bilo. Že prej je v radikalni stranki s 55% zmagal Alfonsin kot kandidat za ponovno predsedstvo stranke. Za kandidatne liste na parlamentarnih volitvah pa je v prestolnici Suarez Lastra premagal gledališkega igralca in novopolitika (Nito Artaza). Menem je v provinci La Rioja pogazil z 90 odstotki; v nekaterih drugih provincih so zmagali pristani Kirchnerja. V boju med socialisti je La Porta dobil 70%, Polino pa le 30%. Povsod pa je bilo jasno vidno, da „neuvrščeni“ državljani niso imeli najmanjšega zanimanja za udeležbo. Volili so skoraj izključno samo člani strank in ne ti v izredno majhnem številu.

Desnica in neenotnosti. Spričo danega položaja, ko se pretežno govori o problemih med peronisti, skuša desnica strniti vrste za boljši volilni uspeh. Tako sta pretekli teden najvidnejši predstavnika, Ricardo López Murphy in Mauricio Macri sklenila, da bosta povezala njune skupine in nastopila kot enotna stranka. To je tudi prvi poizkus s pogledom obrnjenim na leto 2007, ko bodo predsedniške volitve. Utemeljeno se zavedata, da ne bo mogoče niti misliti o kakršnem uspehu proti sedanji vladi, brez trdne in široke opozicijske povezave.

(Ne)varnost. Zadnje čase se manj piše in govori o stanju varnosti. Temu je vzrok, da politika bolj zanima, ne pa da je število zločinov upadlo. Še več, v prestolnici je med januarjem in julijem celo naraslo za 2,7%. V mestu Buenos Aires se prijavi kaka tatvina na vsakih pet minut. Neko-liko pa je upadla kraja avtomobilov. V prvih šestih mesecih so v mejah mesta ukradli „samo“ 6.344 avtomobilov. Je pa v prestolnici manj ugrabitev, problem ki v predmestju ne vedno predstavlja trd oreh za varnostne organe.

Ob 110-letnici Aljaževega stolpa

Pred 110. leti je na vrhu Triglava po naročilu dovškega župnika Jakoba Aljaža „zrasel“ Aljažev stolp, ki je med drugim simboliziral slovensko obvladovanje gorskega sveta. To so bili časi, ko Slovenci v okolici očaka niso imeli svoje koče; slednjo je dal Aljaž nato zgraditi leta 1896.

Slovesnost je vodil jo je nadškof in metropolit msgr. Alojz Uran ob somatevanju osmih duhovnikov.

Sodelovali so Rovtarski penkarji (potrkovalci), obrtniški mešani pevski zbor Notranjske, moški pevski zbor Razpotje, svetovno priznani tenorist Janez Lotrič in solist ljubljanske Opere baritonist Marko Kobal. Ljudsko petje in solista sta spremljala Tone Potočnik in Tomaž Plahutnik (citre).

Na Kredarici pa se je zbralo tudi veliko ljudi, planincev, gornikov in alpinistov.

Dobrododico vsem zbranim je izrekel predsednik Slovenske planinske zveze. Posebej se je zahvalil nadškofu, „tudi velikemu planincu Alojziju Uranu, da je prišel na to slovesnost, da si tako tudi delimo darove in dela, ki jih je naredil Jakob Aljaž“. Potem je pozdravil tudi predsednika vlade Janeza Janšo, predstavnike diplomatskega zbora in posebej ameriškega ambasadorja, ki je posebej navdušen planinec.

Nadškof je vse navzoče med mato tudi nagovoril:

„Aljažev stolp je edinstvena stavba v svetu gornišva, poznana tudi v Evropi. Za Slovence pa ima ta stolp izreden simbolni pomen. Zamisel o njem se je Jakobu Aljažu, župniku na Dovjem, porodila ob njegovem prvem obisku Triglava leta 1887. Takrat je na njem stala stara lesena triangulacijska piramida. Ko je ta propadla, so hoteli nemški planinci prehiteti slovenske in postaviti novo. Toda Jakob Aljaž je bil hitrejši. Zemljišče vrh Triglava je odkupil od Dovške občine za pet

goldinarjev. Podaril ga je Slovenskemu planinskemu društvu z željo, da bi ohranil ‘slovensko lice slovenskim goram’. Načrt za stolp je naredil sam; bila je kombinacija valja in stožca. Stolp je izdelal kipar Anton Belec iz Šentvida pri Ljubljani, celotno akcijo pa je vodil Janez Klinar - Požganc, stalni sodelavec pri realizaciji Aljaževih načrtov. Dele stolpa so znosili na vrh Triglava farani iz Mojstrane in Dovjega in 7. avgusta 1895 sta Belec in njegov pomočnik v petih urah postavila in učvrstila ta stolp.“

Ob koncu mame je nadškof z Najsvetejšim blagoslovil Slovenijo. Za sklep pa so zapeli Zahvalno pesem - v zahvalo za vse prejeto in s pomojo za Božji blagoslov in Božje varstvo tudi v prihodnje.

Nato je sledila krajša slovesnost pred Aljaževim stolpom, na kateri sta spregovorila predsednik vlade Janez Janša in predsednik Planinske zveze Slovenije (PZS) Franci Ekar. Obeh slovesnosti so se udeležili predsednik Državnega zbora France Cukjati, ameriški veleposlanik v Ljubljani Thomas Robertson in nekateri poslani SDS.

Premier je v svojem govoru poudaril, da vrh Triglava zavzema posebno simbolno mesto. Ko se je začelo tekmovanje z vpravljanjem, kateremu narodu bo pripadal vrh Triglava, se je hkrati začela pisati tudi zgodovina modernega slovenskega gornišva. Če ne bi bilo dovškega župnika Jakoba Aljaža, bi bila ta zgodovina najbrž drugačna, je menil

Nadškof Alojz Uran med mato na Kredarici

Janša. Aljaž je v nekaj letih obrnil zgodovino, in sicer ne samo s postavitvijo Aljaževega stolpa, temveč je v enem letu postavil Aljažev dom v Vratih in Triglavski dom na Kredarici.

Aktivnosti Aljaža so slovenske gore dokončno naredile za slovenske, je prepričan Janša. Predsednik PZS Ekar je v govoru pri Aljaževem stolpu spomnil, da je Janša tudi alpinist, „kar planinci radi slivajo“. Janša je namreč v 80. letih preplezal sloviti Čopov steber v Triglavski severni steni, za kar mu je Ekar ob tej priložnosti izročil plaketo, ki dokazuje, da je premier preplezal steno.

V večernem kulturnem programu so med drugim sodelovali svetovno priznani tenorist Janez Lotrič ob spremljavi Toneta Potočnika ter baritonist in solist ljubljanske opere Marko Kobal ob spremljavi Tomaža Plahutnika. Ljubitelje gora in narave pa se zabavali tudi Rovtarski penkarji, obrtniški mešani pevski zbor Notranjske, moški pevski zbor Razpotje Col in nekatere drugi izvajalci. Slivati pa bo mogoče tudi himno Slovenske planinske zveze Triglav moj dom, ki jo je zložil Jakob Aljaž, in so jo prvič izvedli ravno ob postavitvi njegovega stolpa.

SLOVENC V ARGENTINI

SAN JUSTO

Asado prijateljskega dne

Dan prijateljstva se je v Argentini globoko zasedral kot dan srečanja s tistimi, s katerimi delimo toplino medsebojnega poznanstva in bogatenje medsebojne rasti.

Slovenska skupnost v našem domu San Justu ni izvzeta temu praznovanju ter si je zastavila cilj, da slavi praznovanje s prijatelji a istočasno ne pozabi na tiste, ki trpijo pomanjkanje.

V tem duhu smo pripravili posebno kosilo v nedeljo 24. julija, katerega izkupiček je namenjen delu p. Petra Opeke na Madagaskarju. Želimo, da bi z našim skromnim prispevkom pomagali tudi rojaku Opeki pri njegovem svetovno znanim delom za reveže.

Srečanja se je udeležilo okoli 200 ljudi; ogledali smo si razstavo ročnih del iz Madagaskarja in sicer vasi Akamasoa, katere hite so se (in se ne) zgradile s gmotno podporo darovalcev iz vsega sveta. Kosilo so pripravile žene in moške naše doma, za postrežbo je poskrbela krajevna mladina. Na voljo so (ne) tudi podporni boni za Misijone.

Želimo poudariti pridno sodelovanje, lepo razpoloženje in zadovoljstvo nagrajencev srečk. Nagrade so se žrebale med tistimi, ki so sodelovali s podpornimi boni.

DAN PRIJATELJSTVA ŽENA IN MATER

Da je dan prijateljstva tudi priložnost za srečanje prijateljic priča lep sestanek, ki ga je pripravil odsek San Justo Zveze slovenskih mater in žena v sredo 20. julija. Lepo nevidlo žena in deklet se je zbralo v našem domu na tako imenovani „pizzeadi“. Sprončeno razpoloženje, živahen klepet in okusna večerja so pripomogli k odličnemu vzdušju ter sklepom, da so taka srečanja ne samo družaben dogodek, ampak tudi potreba za tesnejše sodelovanje in spoznavanje.

MIT

NAŠA SKUPNOST ŽIVI

V četrtek, 14. julija je bil v Slovenski hiri **redni sestanek Zveze slovenskih mater in žena**. Vodila ga je predsednica Pavlina Dobovšek. Sledilo je predavanje lic. Emi Urbančič Marušič. Naslov je bil: „Nasveti za duševno in telesno zdravje“.

V nedeljo, 17. julija je bil v **San Martinu 37. mladinski dan**. Prišel se je s sveto mato; sledilo je skupno kosilo. Nato je bil kulturni program.

Od 21. do 22. julija je bilo **taborjenje mladenk in mladcev** pod vodstvom prof. Jureta Urbančiča.

V četrtek, 21. julija je bil **redni sestanek Zveze slovenskih mater in žena — San Martin**. Vodila ga je predsednica Marjeta Smersu Boltežar. Sledilo je predavanje Polone Marolt Makek z naslovom „Po poteh naših mučencev“.

V petek, 22. julija je bila v Slovenskem domu v San Martinu **seja Medorganizacijskega sveta**. Vodila jo je podpredsednica društva Zedinjena Slovenija, prof. Neda Vesel Dolenc.

V nedeljo, 24. julija je bil v Slovenski hiri **občni zbor Mutuala Sloga**.

V sredo, 27. julija je bil v Slovenski hiri **duhovniški sestanek**.

V soboto, 30. julija je bil na Pristavi v Castelarju **„Cafe-koncert“** pod naslovom: „Pesmice mojih sanj“.

V nedeljo, 31. julija je bila v njegovi fari **zlata maza g. Franca Himmelreicha**.

Isti dan je bila v Slovenskem domu San Martinu **predstavitev knjige**: „Historia de la iglesia de San Benito“. Avtor je Carlos C. Bizaj.

Isti dan je bilo popoldan v slovenski cerkvi Marije Pomagaj **srečanje molivk in molivcev živega rožnega venca**. Sveto mato je daroval lazarist g. Jože Bokalič.

V soboto, 6. avgusta je bil v Rožmanovi dvorani Slovenske hite **glasbeni pevski večer SDO in SFZ**.

Isti večer je bil v mali dvorani Slovenske hite odprtje razstave **Adriane Omahna**. Razstava je bila pod okriljem Slovenske kulturne akcije.

V nedeljo, 7. avgusta je bila v Slovenski vasi **53. obletnica Hladnikovega doma**. Po sv. mazi in kulturnem programu je bilo skupno kosilo. Slavnostna govornica je bila prof. Metka Mizerit. Ves dan so bile igrane igre, ob koncu pa prosta zabava ob zvokih EQE.

Isti dan je bila na Pristavi v Castelarju **zlata maza g. Franceta Himmelreicha**.

D-ova za tiskovni referat ZS

DA NE POZABIMO

Mati mučencev

Julijana Kavčič, po domače Snopkova mama, je bila stara 86 let, ko je decembra 1980 odšla k Bogu po plačilo. Preprosta, zelo verna kmečka mati je imela 14 otrok — 11 fantov in 3 deklice. Ob koncu vojne so komunisti v Teharjah nasilno vzeli življenje petim sinovom. Naj je ne tako trpela ob mislih nanje, ni zapadla v obup. Pri njej niso zaznali sovražstva do morilcev niti tedaj, ko so že po krvavih orgijah v Teharjah in na Kočevskem podivjane drhali ponoči in podnevi z nabitimi puškami prihajali v njeno hišo, delali preiskave in odnašali vse, kar so našli. Pretepali in zasramovali so jo, poniževali in grozili z zaporom. Ona pa se je z rožnim vencem v roki zatekla v cerkev in vso noč premolila, medtem ko so njeni otroci spali v klopeh.

Iz knjižice „Mati mučencev — Spomini Snopkove mame iz Šentjona“, ponatisnemo odlomek, ki ga je napisala in 1. novembra 1989 ob lipi sprave na Žalah prebrala njena najmlajša snaha Ivanka Kavčič:

TEHARJE

Pet bratov je bilo. Pet mladih fantov, močnih kot hrast, zdravih po duhu in po telesu: Jože, Stanko, Lojze, Tine, Lovro. Pet komaj razcvetenih cvetov — starih od 19 do 24 let. Vsi so goreli za ideale, katere jim je vcepila v dušo globoko verna mati — kmečka žena.

Prvorojeni sin — Jože — star 24 let

Mizar po poklicu. 6. maja 1945 je delal pri obrtniku pohištvo. „Tako naj počaka“, je ne enkrat pogladil napol izdelano mizo; „saj se kmalu vrnem, bom pa potem dokončal.“ Pa ga ni bilo nazaj. Bil je neutrudno delaven, vse nedelje pa je presedel ob knjigah.

Drugi po vrsti — Stanko — star 23 let

Zelo nadarjen fant. Študiral je za duhovnika. Bil je vseskozi odličen. Kot študent, bogoslovec je moral tudi skozi kalvarijo v Gonarsu. Ko se je vrnil, ga mlajši bratje in sestre niso spoznali, tako je bil shujšan. Kazal je tudi umetniške talente. V bogoslovju je ustvaril čudovite jaslice, ki ne sedaj obstajajo. Mama so ga večkrat zaskrbljeno spremljali v času, ko je bil domobranec, če je že kakšnega ustrelil. Pa je zmajal z glavo rekoč: „Kako, saj nosim puško brez nabojev.“ 7. maja, ravno na svoj rojstni in godovni dan je odšel.

Tretji — Lojze — star 22 let

Izučen kolar — priden in marljiv fant. Kot domobranec je pri sebi vedno nosil listek z napisom: Domobranec ne sme biti nasilen, samo v silobranu more prebiti sebe. Tudi on je odšel in se ni vrnil.

Četrti — Lojze — star 20 let

Zaradi revščine ni mogel uresničiti svojih načrtov. Postal bi rad krojač. Dolgo je bil pri bogatem kmetu za hlapca. Končno se mu je posrečilo dobiti mojstra, da bi ga izučil krojaške obrti, pa mu je vojna prekržala načrte. Kakor starejši bratje je tudi on odšel.

Peti — Lovro — star 19 let

Tudi on, kot vsi bratje, je v mladosti služil za pastirja. Že takrat je kazal izredno pobožnost in nadarjenost. Po zgledu starejšega brata Stanka se je odločil za duhovniški poklic. Lepo je napredoval. Pa je prišel usodni 7. maj.

Tudi Štefan — ne po vrsti — bi se jim pridružil v tej žalostni procesiji, pa mu je življenje rešila bolezen. V času tragičnega transporta nazaj v domovino je ostal na Korotkem v bolnišnici. Sedaj živi v Argentini, kjer je s pridnostjo ustvaril lep, topel dom svojim petim otrokom.

V družini je ostalo ne osem majhnih, neobglenih in lačnih otrok. Njihov oče se je leto dni po vojni ponesrečil. Mati je ostala sama z neposkrbljenimi otroki. Strahna, neusmiljena revščina je začela pritiskati, saj niso imeli niti pedi zemlje. Ko jim ni imela kaj drugega dati, jim je ljubeznivo rekla: „Pojdite v gmajno in se najejte sladkih koreninic, jagod in borovnic.“

Mati niso nikoli učili sovražstva, ne manj klicali po matčevanju. Pobožno so se vdali v božjo voljo.

PISMA BRALCEV

Vojne in terorizem v XX in XXI stoletju

Znanje zgodovine in zemljepisa argentinskih srednje tlecev je precej pomanjkljivo. Na vprašanje, kdaj se je razvila mrzla vojna, odgovore, da je bilo to pozimi, ko je bil hud mrz.

Za Američane in Angleže je veljal kot največji sovražnik Hitler. Tudi Sovjeti so bili istega mnenja, a to tle, ko jih je napadel junija 1941. Kljub ideološkim razlikam so ZDA in Sovjetska zveza postale zaveznice, zavedajoč se starega reka: „Sovražnik mojega sovražnika je moj prijatelj.“ Zmagovalca sta nacistično Nemčijo razdelila na vzhodno in zahodno. Nekaj let pozneje so vzhodni Nemci zgradili berlinski zid, ki je postal simbol suženjstva na vzhodu in svobode na zahodu.

Napočil je čas „mrzle vojne“, to je oboroževalne tekme med ZDA in SZ, na suhem, na morju in celo v vesolju. V tej dolgoletni tekmi so Sovjeti pričeli zaostajati in končno to tekmo izgubili. Gorbačeva politika Glasnosti in Perestojke je pomenila konec Sovjetske zveze, ki je legla na smrtno posteljo in izdihnila svojo gremo duno. Na ozemlju nekdanje SZ so nastale nove države v Evropi in Aziji. Večji del onega teritorija pa se imenuje Ruska Federacija, katere glavno mesto je tle vedno Moskva.

Druga ali Titova Jugoslavija je tudi razpadla. Nastale so nove republike; med te tleje Slovenija. Pred drugo svetovno vojno je tlevilo držav tlelo komaj petdeset na vsem svetu, po teh razpadih pa jih je več kot dvesto. Članic Organizacije Združenih narodov je 182; tudi Slovenijo najdemo med njimi.

Po tolilih spremembah svetovnega zemljevida bi bilo pričakovati, da bo na svetu zavladal trajni mir, a temu ni tako. Še vedno obstajajo politične, etnične, gospodarske in verske razlike. Vse te so vzrok vojna in terorizma v dananjem globaliziranem svetu. To problematiko obravnava v knjigi „Guerras del siglo XXI“ tpanski izvedenec mednarodne strategije Ramonet, direktor mesečne revije „Le monde diplomatique“.

Med poglavitnimi vzroki vojn na bližnjem vzhodu je bil nastanek izraelske države leta 1948. Ta je rodila

hud odpor onkodovanih Palestinecev, kakor tudi ostalih arabskih in nearabskih narodov, katerih skupni ime-novalec je islam, to je vera v Boga Alaha, ki jih versko povezuje. Križajo se na tem delu sveta tudi ekonomski interesi, ker dežele Perzijskega zaliva vsebujejo najbogatejša petrolejska ležišča na svetu. Ta petrolej potrebujejo najbolj razvite države na zahodu.

Po razpadu SZ so ZDA postale edina velesila na svetu. ZDA se smatrajo nekoliko enostransko kot varuh novega svetovnega reda, katerega mnogi narodi nočejo sprejeti kot pravičnega, ker jim je bil vsiljen. Zato se mu upirajo z vsemi razpoložljivimi sredstvi, med katere tleje mednarodni terorizem — tleba božja tega stoletja.

4. julija je dan neodvisnosti ZDA. Od tedaj (letos je poteklo že 229 let) se je ta dežela razvila v mogočno državo. Po končani državljanski vojni, ki je terjala pol milijona človeških žrtev, je bilo odpravljeno suženjstvo. ZDA so odprle svoja vrata evropski emigraciji. V teku sto let je pristalo na obalah Atlantika nad 30 milijonov emigrantov, ki so poselili to prostrano deželo naravnega bogastva. Vso to maso ljudi različnih narodnosti so voditelji te dežele stlačili v ogromen topilni lonec, v katerem se je rodila mlada, napredna in tudi agresivna ameriška nacija. ZDA so za ostale narode na svetu predstavljale svetilce svobode in demokracije. Postavili so kip svobodi, ki kraljuje v newjorkem pristanišču. Na dolarski bankovec so natisnili lepe besede: „In Got we trust“ - V Boga zaupamo!

„Vse blagoslove tebi, Amerika“, bi lahko rekli s Cankarjem. A ni vse zlato, kar se sveti. Zda so posegle v dve svetovni vojni. V obeh so odločile kdo bo zmagovalac. V prvi smo Slovenci izgubili Primorsko, ki so jo zmagovalci podarili Italiji za njen pristop v entento leta 1917. Primorsko ljudstvo je bilo tako obsojeno na neizmerno trpljenje, ki je doseglo svoj virek pod fanišično Italijo. Podobno se je dogodilo s Korotko. V drugi svetovni vojni so Američani izvedli atomska napada na Hirošimo in Nagasaki. Svetovna javnost ju smatra za zločin nad človeštvom. Nemci,

Poljaki, Čehi in Slovaki niso pozabili, da so s privoljenjem ZDA bili obsojeni na dolgoletno sovjetsko suženjstvo. Sedanji predsednik G. W. Bush je na svojem obisku baltičkih republik skesano priznal, da je njegov predhodnik s svojo popustljivo politiko do Sovjetov storil neizmerno škodo narodu na Baltiku. Lepa gesta, a prepozna!

ZDA so skozi svojo več kot 200 letno zgodovino šestokrat posegle v Latinsko Ameriko. Vzroki teh posegov so bili po večini ekonomski. V 70. letih prejšnjega stoletja je Latinski Ameriki pretela Castristična zarota. Tedaj je bila SZ ekspanzivnem stanju. Oborožene levičarske skupine so hoteli priti na oblast za vsako ceno. Gverilci so napadali vojašnice, policijske postaje, ugrabljali in morili so svoje nasprotnike (za levičarje ljudske sovražnike). ZDA so zaskrbljeno zle na marksistično ekspanzijo na tem delu sveta. Zato so sklenile podpirati vojaške vlade, da te preprečijo rdečo kugo. Tudi nara druga domovina Argentina jeokusila levičarsko gverilo. Vojska je tedaj krepko nastopila in očistila deželo prevratnih elementov.

Po razpadu SZ je Washington menil, da je nevarnost komunizma ugasnila; zato so ZDA sklenile, da se mora Latinska Amerika kar čez noč demokratizirati. Prehod v demokracijo je bil zelo travmatičen. Preživeli levičarji so se hoteli mačevati za svoj poraz, zato so dosegli, da so demokratske vlade pričele vlačiti pred sodišča vojaške predstavnike, obtožujoč jih vseh mogočih zločinov. Ta gonja proti vojski se je navidezno končala. Menem je bil mnenja, da je narod potreben pomiritve, zato je razglasil amnistijo. Sedanja vlada je te procese zopet oživila na veliko zadovoljstvo vseh mogočih levičarskih organizacij, zlasti organizacij človekovih pravic, ki so popolnoma v rokah levice. Kaj vse bomo tle doživeli v tej deželi ve le Bog. Pred smrtjo je papež Janez Pavel II zaklical kristjanom: „Ne bojte se!“. Verujmo, Ne bojmo se!

Nace Frančič

SPOMINI

Pazi, kaj prositi

Po končani prvi svetovni vojni so se ljudje na vasi spet začeli zbirati, posebno v nedeljo po maži je bilo na trgu pred cerkvijo prav živahno. Fantje so stali v gručin in pripovedovali svoje vojaške dogodivščine. Dekleta so stala kajpak malo oddaljene, a začele so nekoliko bolj paziti na svojo zunanost.

Sosedom Miha je takrat dopolnil 16 let, kar mu je pomagalo, da se je remil vojaške suknje. Imel je tri starejše sestre. Te so ob sobotah doma pridno vihtele težki železni likalnik, ki ga je grela žerjavica. Gladile so svoja nedeljska krila. Blago je bilo takrat žilavo, likalnik pa zelo neroden. Iz njega so letele iskre; če niso zažgale so pa vsaj osmodile ali umazale. Kmalu je Miha opazil, da so tudi njegovi vrstniki pred cerkvijo začeli paziti na svojo obleko. Prosil je starejšo sestro, naj tle njemu v soboto poravna hlače in mu

lepo pritisne ostre robove, kot je videl pri vrstnikih. Sestra pa nič. Ko se je Miha naveličal moledovanja, je sam poskusil srečo z likalnikom. Dobro mu je tle od rok. Postal je pravi mojster.

Zdaj je pa starejša sestra pričela Miha prositi, naj ji polika krilo. Miha se ni dal zlahka pregovoriti. Vendar ko je sestra le preveč sitnari-la, jo je vprašal, kako naj lika krilo. „Tako kot tvoje hlače“, je prosila sestra. Miha se je nazadnje vdal. Vendar uboga sestra ni vedela, kaj jo čaka. Miha je krepko pritisnil, s pomočjo mokre cunje je naredil na krilu spredaj dve trdi gubi in zadaj tudi dve gubi, ki sta se neke na sredi srečali. Tako močno je pritisnil, da so gube ostale za vse večne čase.

Sestra je morala v nedeljo ogniti veliko materino ruto, da je skrila sramoto. In Miha je imel za vedno mir.

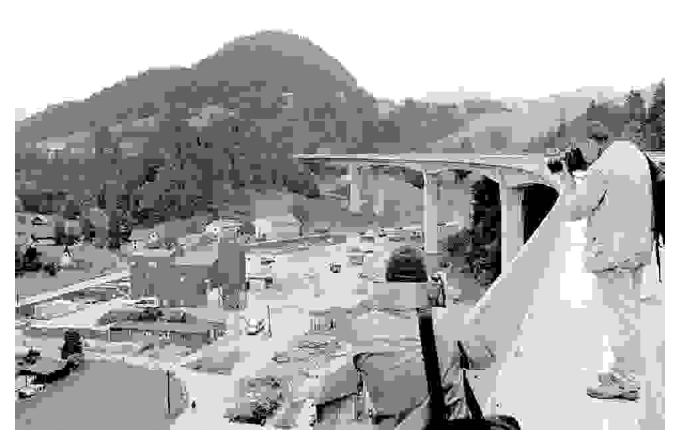
Milena

Še ta teden čez Trojane

Samo tle ta teden se bodo valile kolone tovornjakov in osebnih vozil čez trojanski klanec, saj bo to soboto, 13. avgusta, v zgodnjih jutranjih urah promet preusmerjen na novi avtocestni odsek Trojane-Blagovica. S tem bo tudi zgrajenih 230 kilometrov avtoceste med Kopro in Mariborom, avtocesta čez Trojane pa je tehnično najzahtevnejša in najdražji odsek v sklopu slovenskega avtocestnega križa.

Gradnja 8,2 kilometra dolgega odseka se je začela jeseni 2000 s kopanjem malo manj kot trikilometrskega predora Trojane, stala pa bo okoli 49 milijard tolarjev - deset milijard manj, kot so predvideli v investicijskem programu. Poleg predora Trojane so zgradili tle precej krajši predor Podmilj in sedem viaduktov. Med gradnjo trojanskega predora so predvsem zaradi deformacij betonske obloge pred tremi leti popokali zidovi več hi in gospodarskih poslopij v naselju Trojane. Predstavniki Darsa so v Blagovici zagotovili, da bo družba za avtoceste poravnala vso škodo, nastalo pri gradnji.

Slovesna otvoritev avtoceste bo ta petek ob 18. uri, med 8. in 12. uro pa bodo vojeni avtobusni ogledi trase z zbirnih mest na počivališču Lukovica in v avtocestni bazi Vransko za vse uporabnike avtocest.

Najdaljši viadukt Petelinjek na avtocesti čez Trojane

STARE NAVADE

Goljufigi peki na obrežju Ljublanice

Zavod Plavajoče gledališče Ljubljana se je odločil obuditi in sodobnemu občinstvu predstaviti srednjeveški običaj namakanja goljufigih pekov v Ljublanici. V predstavi, ki bo potekala na lokaciji od Tranče do Čevljarskega mostu, bodo poleg goljufige peka sodelovali tržni nadzornik - sodnik, dve mestni gospe, dva birača, čolnar in potapljač, k sodelovanju pa bodo pritegnili tudi občinstvo.

V srednjem veku se je namreč mestna kruharna nahajala pod Trančo. Cena kruha se v tistem času ni spreminjala; kolikor se je podražilo žito, toliko manj je tehtal hlebec, težo pa so vsak teden na semanji dan preverjali tržni nadzorniki. Vsak pek je svoje hlebce moral označiti s svojim znamenjem. Če so nepotnega peka, ki je pekel prelahke hlebce, odkrili, je najprej

sledila denarna kazen, v drugo pa bilo javno kaznovanje tako, da je moral goljufigi pek na tržni dan nekaj ur presedeti na sramotilni klopi pred kruharno. Če ga omenjeni kazni nista izučili, je bila ob mostu nameščena posebna komara, ki so jo imenovali potapljalca, v kateri so mestni birači peka potapljali v Ljublanico.

Tržni nadzornik - sodnik bo pod stražo dveh biračev pripeljal peka od Tranče do Čevljarskega mostu. Spremljali jih bosta dve jezni mestni gospe. Sledili bodo očitki o večkratnem goljufiganju pri teži kruha in o nezdravih primestih ter preverjanje teže kruha na tehtnici. Pri sestavljanju in potrditvi sodbe bo vlogo porote prevzelo občinstvo. Po končani sodbi bosta birača odpeljala peka do komare, sledilo bo potapljanje v Ljublanico. V tem času bosta mestni gospe de-

Orkester Krka prvi na svetu

Pihalni orkester Krka je nastopil na 15. svetovnem tekmovalnem pihalnih orkestru v nizozemskem mestu Kerkrade ter v prvi kategoriji dosegel zlato medaljo s pohvalo. To je največji uspeh v zgodovini orkestra, s katerim je ta dokazal, da se po kakovosti uvršča v sam svetovni vrh, je sporočil predsednik orkestra Mitja Turk.

Pihalni orkester Krka, ki tleje okoli 60 glasbenikov, vodi pa ga akademski glasbenik Miro Saje, se je v prvi kategoriji, ki za razliko od umetniške ne zahteva skladbe s solistom, pomeril z okoli 25 orkestri od Singapura, Velike Britanije, Špa-

lili pekovsko pecivo iz komar. Ko bodo peka potegnili nazaj na most, bo le-ta obljubil, da ne bo več goljufigal, tržni nadzornik - sodnik pa mu bo zagrozil, da bo drugi teden ponovno preverjal težo kruha, kar je tudi napoved naslednjega termina.

nije, Francije, Nemčije in Italije do Nizozemske. Namudiral je dela Percyja Graingerja, Kennetha Heskeha, Jamesa Barnesja, Alfreda Reeda, Billa Whelana in Franca Cesarinija. Glasbeniki so s svojim 45-minutnim programom prepričali žirijo; njen predsednik Rob Goorhuis je v pisnem komentarju ob izvedbi obvezne in izbirne skladbe na koncu zapisal: „Užival sem v vsem nastopu in upam, da bo tle kdaj priložnost, da vas ponovno slišim.“

Slovenski filmi po svetu

Filmsko festivalsko dogajanje po svetu bo tle naprej živahno, del programa pa bodo sestavljali tudi slovenski filmi.

Kratkometražna animacija „Bizgeci“: „Na jug“ bo prikazana na prireditvi International animation festival v Londonu, medtem ko bo drugi del Bizgecev: „Čemnje“ skupaj s kratkim filmom „Child in Time“ na ogled na mednarodnem festivalu filma in videa za otroke in mlajše odrasle v Teheranu.

Film „Srce je kos mesa“ se bo vrtel v Španiji na festivalu Benicassim in v Koelnu

v Nemčiji na festivalu kratkega filma pod vedrim nebom (Koeln Open Air). Prikazali filme „Pod njenim oknom“, „Predmestje“ in „Rutevine“.

Ta zadnji film je vabljen tle v Atene na 18. Panorama of European Cinema festival in na škotski festival Crossing borders.

Novi film Igorja Šterka „Uglavnevanje/Tuning“ bo po uspešni svetovni premieri v Karlovyh Varyh potoval v Romunijo na črnomorski mednarodni filmski festival, nato pa tle na mednarodni festival v Montreal.

NOVICE IZ SLOVENIJE

NA POLJSKO S POLJSKO DRUŽBO

Predstavniki poljske letalske družbe LOT Polish Airlines so obiskali ljubljansko letališče, na katerega bo družba od septembra dalje letela dvakrat tedensko. S predstavniki Aerodroma Ljubljana so predstavniki poljske družbe sklenili dogovor o podpisu pogodbe za storitve zemeljske oskrbe letal in potnikov.

UMRL JE ARHITEKT FUERST

Umrl je znani slovenski arhitekt, Plečnikov učenec Danilo Fuerst. Uvrščali so ga med pionirje montažne gradnje v Sloveniji. Projektiral je tipizirane visoke gradnje, predvsem stanovanjske bloke, poleg v Stražišču, Gorjah, Mojstrani, Tržiču, poslovne stavbe - Gozdno gospodarstvo Bled, tovarne in industrijske komplekse, med drugim Kidričevo, - pa tudi mnogo cerkvenih objektov. Arhitekt Fuerst je v 50-ih letih projektiral tudi montažne vrstne hiše v Ljubljani, pa v Kranju, na Bledu in Škofji Loki. Pokojnega arhitekta so pokopali v petek, 5. avgusta, na ljubljanskih Žalah.

USPOSABLJEN ZA DOLOČENE MINISTRE

Takemu gospodarju, kot ste vi, ne nameravam služiti, je nekdanji v.d. direktorja direktorata za umetnost na ministrstvu za kulturo Simon Kardum zapisal v odstopni izjavi ministru Vasku Simonitiju. Kot je povedal za sobotno Delo, je dosedanjim ministrom z veseljem služil, Simonitijev problem pa je po Kardumovih besedah preveč odločnosti in premalo samokritičnosti, kar lahko privede do katastrofalnih posledic. Simoniti se je po Kardumovem mnenju oborožil s tako ekipo, ki ni usposobljena za to, da bi kakorkoli upravljala ministrstvo za kulturo. „Vsi prejšnji ministri so obdržali ljudi, ki so imeli izkušnje, le na druge položaje so jih postavili.“ (Jasno, saj so bili vsi prejšnji ministri iste barve ... — Op p.)

PO SVETU

AL KAIDA ZAGROZIL

Drugi človek mednarodne teroristične mreže Al Kaida Ajman al Zavahiri je v videoposnetku zagrozil Londonu in ZDA z novimi terorističnimi napadi. Posnetek je objavila arabska televizija Al Džazira. V njem al Zavahiri od ZDA zahteva takojšen umik iz Iraka, njenim zaveznicam v Iraku pa sporoča, da niso varne, dokler se ne bodo umaknile iz Iraka. Al Zavahiri je ZDA zagrozil s „hujšo katastrofo, kot so jo doživele v Vietnamu“, Veliki Britaniji pa z „dodatnim uničenjem“.

CIA JIH JE URILA

Ameriški časopis Washington Post je poročal, da je ameriška obveščevalna agencija CIA pred vojno proti Iraku v dveh tajnih oporiščih v Jordaniji urila paravojaške skupine. Ameriški predsednik George Bush je v začetku leta 2002 podpisal ukaz o oblikovanju paravojaških skupin, ki bi z različnimi gverilskimi akcijami spodkopale režim Sadama Huseina. Pred in med ameriško invazijo bi naj spodbujali upor in izvajali sabotaže ter pomagali Američanom pri določanju oziroma ciljanju na tarče. Za Washington Post so spregovorili nekdanji in sedanji obveščevalci, vprašanja novinarjev časnika pa so prav tako sprožila zaslisanje pred obveščevalnima odboroma ameriškega kongresa.

SPOMIN NA HIROŠIMO

60. obletnico ameriškega napada z atomsko bombo na japonsko mesto Hirošima so 6. avgusta obeležili tako na Japonskem kot drugod po svetu. Med drugim so pripravili več protestov, na katerih so protestniki pozivali k jedrskemu razoroževanju. V japonskem mestu Hirošima se je zbralo več kot 55.000 ljudi z vsega sveta, ki so se natanko ob 8.15 po krajevnem času, ob uri, ko so Američani leta 1945 odvrgli atomsko bombo na mesto, z minuto molka spomnili žrtev. Nanje so se spomnili tudi z metanjem cvetja v vodo, zatem pa so iz kletk izpustili tisoč belih golobov. Na slovesnosti, ki se je je udeležil tudi japonski premier Džuničiro Koizumi, so ponovno pozvali k odpravi jedrskega orožja v svetu.

INDIJA IN PAKISTAN

Indija in Pakistan sta v okviru prizadevanj, da bi končala več desetletij trajajoče sovražnosti, dosegla dogovor o sedmih ukrepih za zmanjšanje vojaških napetosti med državama. Državi sta se sporazumeli, da bosta prepovedali gradnjo novih vojaških postojank ob indijsko-pakistanski meji v spornem Kašmirju, poleg tega pa bo vzdolž te t.i. nadzorne črte oziroma de facto meje v Kašmirju še naprej v veljavi premirje. Kot še píše v skupni izjavi, sprejeti po celodnevnih pogovorih visokih predstavnikov zunanjih ministrstev obeh držav, bosta Indija in Pakistan nadgradila že obstoječi vojaški „rdeči telefon“, vsak mesec pa bodo potekali tudi sestanki visokih vojaških uslužbencev ob indijsko-pakistanski meji. Med sprejetimi ukrepi so še podaljšanje že sprejetih dogovorov o vzajemnem spoštovanju zračnih prostorov, o čim hitrejši vrnitvi civilistov, ki nenamerno in zaradi nepazljivosti prečkajo mejo med državama, ter o redni reviziji obstoječih ukrepov za krepitev zaupanja.

PISALI SMO PRED 50 LETI

DEBELJAK — REMEC:

KYRIE ELEISON - SLOVENSKI VELIKI TEDEN

Desetletnica „najstrahotnejše slovenske usodnosti v Vetrinju“ je prešla v zgodovino. Hočem reči, da je dobila v slovenski zgodovini tisto častno mesto, katerega zavzemajo v vsaki narodni zgodovini le najvrednejši in največji vsenarodni dogodki. Slovenski človek bo živel v pravi slovenski zavesti na vseh celinah zemeljske oble, dokler bo spomin nanje tako iskren in svetel, kakor so bili vzvišeni ideali, ki so bili vsebina mladih življenj v Vetrinju...

Poleg lepih spominskih proslav tega našega velikega dne, je izšla v Bs. As-u v njega spomin tudi tiskana beseda, ki naj priča o tistih groznih dneh pred desetimi in več leti, a prav tako o dananjih, ko je slovenski kulturnik pod tujimi zvezdami s trpečim srcem izpolnjeval svoje kulturno poslanstvo in nenehno dajal svoj kulturni davek. Slovenska izseljenska zgodovina bo že zaradi tega dobila čisto drugačno vsebino in prizvok: morala bo zapisati silne napore kulturnih delavcev, ki so ne le neupostevani in nespoštovani od matere domovine, ampak celo od nje napadani in zasramovani, vztrajali pri kulturnem delu ter za ohranitev slovenskega imena in zavesti v zamejstvu doprinesli najvišjo mero dejavnosti.

Pri Slovenski kulturni akciji je na dan desetletnice smrti pisatelja Narteja Velikonje, 25. junija 1955 — in v počastitev spomina vseh, ki so med zadnjo vojno umrli pod mečem okupatorja ali domačega rablja, po taboriščih po vojni „od sodniške slovenske nečasti na smrt obsojeni in skozi temnice jetnišnic in prisiljenega robstva v umiranje pahnjeni“, kakor tudi „vseh, daleč v tujinah od bolečin domotožja umrlih“, posebej pa še vseh mučenih „slovensko ustvarjajočih kulturnih delavcev — iz našega duha“ - izdala bibliofilsko knjigo **Kyrie eleison — Slovenski veliki teden**, z verzi pesnika Tineta Debeljaka in z risbami in v opremi Bare Remčeve. Izšlo je 300 numeriranih izvodov, od katerih vsak obsega 20 dvojnih listov velike oblike. Verze spremlja 11 celostranskih risb Bare Remčeve.

BUENOS AIRES

Slovenska poroka. V nedeljo sta se poročila v ramonški župni cerkvi g. **Matija Kozina**, dipl. pravnik iz Kanade in gdč. **Renata Arnič**. Mlademu paru, katerega je združil g. **Alojzij Starc**, je pri poročnem obredu in pri sv. maši prepeval Gallus, katerega članica in večkratna odbornica je bila gdč. Arničeva. Za priči sta bila ženinu njegov stric bivši glavar g. Janez Lesar, nevesti pa njen oče g. Ivan Arnič, bivši župan iz Polhov-gradca.

FLORIDA

NOVA MAŠA G. HIMMELREICHA

V nedeljo 7. avgusta smo imeli v Floridi zopet lepo slovesnost — slovensko novo mašo. Imel jo je letomnji novomarnik g. France Himmelreich.

Novomarnika so spremljali v sprevodu v cerkev povabljeni gostje. Pred vstopom v cerkev mu je izročila novomarni križ gdč. Pavla Hribovnikova. Stori-la je to v imenu novomarnikove sestre, ki z novomarnikovimi starši ni mogla priti v Argentino. Z ljubko deklamacijo je pozdravila novomarnika mala Prijateljeva Terezika ter mu izročila popek nageljnov. S kora je pa novomarniku zadonela v pozdrav slovenska novomarna „Novi marnik bod' pozdravljen“.

LANUS

Smrt na obisku v Slovenski vasi. Že drugič je zamahnila smrt čez Slovensko vas v Lanusu. To pot je posegla po predstavnici staronaseljenih. Kar naglo je pokosila **Marijo Piščanec**, doma iz Trsta. Že 30 let je živela v Argentini, bila prejšnje čase med najbolj zvestimi članicami slovenskega katoliškega Paternala. Naselila se je z možem in hčerko v Slovenski vasi, kjer so jo vsi sosedge cenili. Umr-la je 1. avgusta.

Na avenidi General Paz se nekaj giblje. Pravijo, da bodo kmalu delili cesto. Pravijo da naj bi bila leta 1958 gotova. Vsekakor bo s tem rešen največji problem naše vasi.

Svobodna Slovenija, 11. avgusta 1955 - št. 32.

SLOVENCİ IN ŠPORT

KOŠARKARSKE NOVICE

KK Union Olimpija: Na seji Izvršnega odbora Košarkarskega kluba Union Olimpija sta predsednik kluba Andrej Lah in direktor Gregor Fric predstavila vsebinsko in strokovno celoten projekt nadaljnjega razvoja KK Union Olimpija, predvsem v luči novega poslovnega partnerja. Člani IO so potrdili predlog za novega vodjo strokovnega tima in obenem trenerja članske vrste slovenskega evroligana ter Fricu prižgali zeleno luč za podpis triletnete pogodbe s hrvatskim strokovnjakom Josipom Pinom Grdovičem. Člani IO so soglasno podprli omenjeni projekt in izrazili podporo poslovni potezi, saj gre za 4-letno sodelovanje na poslovno-sportnem področju. V primeru novega poslovnega partnerja gre za družbo, ki deluje na mednarodnem trgu (imena še niso posredovali). S tem se je uspešna etapa trenerja Sane Filipovskega pri Olimpiji končala.

Priprave na EP: Slovenska košarkarska reprezentanca je na Rogli začela operacijo Beograd 2005. Do evropskega prvenstva jo čaka mesec in pol priprav, žal pa je selektor Aleš Pipan že prvi dan dobil dve nerazveseljivi novici. Zaradi obveznosti v klubih sta namreč sodelovanje v državnem dresu odpovedala Ivica Jurkovič in Matjaž Smodin. Namesto njiju je v reprezentanco povabljen Uroš Slokar, Borjan Nachbar pa bo prišel na Roglo z nekajdnevno zamudo, saj prav v teh dneh v ZDA podaljšuje pogodbo z New Orleans Hornetsi. Treja je bila pa pomikodba (strgane kolenske križne vezi) na prvih treningih Sane Ožbolta in ne bo mogel biti aktiven med 4 in 6 mesecev.

Prvega dela priprav, ki bo trajal do 14. avgusta, ko se bo ekipa preselila na Bled in tam 18. ter 20. avgusta odigrala dve prijateljski tekmi s Finsko, se bodo udeležili: Primož Brezec (Charlotte Bobcats), Nebojša Joksimović (Hemofarm), Goran Jurak (Vision Cantu), Jaka Lakovič (Panathinaikos), Erazem Lorbek (Climamio Bologna), Marko Maravič (Ricoch Manresa), Borjan Nachbar (New Orleans Hornets), Radoslav Nesterovič, Beno Udrih (oba San Antonio Spurs), Uroš Slokar (Benetton), Marko Milič, Aleksandar Čapin in Sani Bečirovič (vsi brez kluba).

Mladi Slovenci v Mar del Plati: Slovenska košarkarska reprezentanca mlajših članov (do 21 let) je z zmago začela nastope na svetovnem prvenstvu v Argentini. Slovenija v predtekmovanju nastopa v skupini B skupaj s Portorikom, Kitajsko, Litvo in ZDA, v četrtfinale pa se uvrstijo prve tri ekipe. Že v prvi tekmi je Slovenija premagala Nigerijo s 63:54. Druga igra ji ni bila naklonjena. Z močno Puerto Rico je izgubila kar 71:51. Znova pa si je opomogla v tretji tekmi, kjer je sicer z majhno razliko premagala Kitajsko z 66:63. Cilj ekipe je, da se uvrsti vsaj v četrtfinale. Ta torek 8. je igrala z Litvo, v sredo 9. pa z ZDA.

NEGOTOVOST POD NANGA PARBATOM

Tomaž Humar se je z ekipo lotil osem-tisočaka Nanga Parbat v himalajskem gorovju. Pri naskoku se je pa vreme spremenilo in močno zasnežilo. Uspelo mu je najti prostor za bivač v Rupalski steni v višini 6.000 metrov, vendar ne more ne naprej ne nazaj. Poklicali so na pomoč helikopter, ki naj bi v nedeljo letel na ogled položaja, a zaradi orkanskega vetra ni pristal v bazi. Ekipa se je za pomoč obrnila na pakistansko vojsko. Helikopter, primeren za reševanje, naj bi bilo namreč praktično nemogoče v ustreznem času prepeljati iz Evrope v Pakistan. Tam je za reševanje primeren le helikopter pakistanske vojske, ki ga lahko upravlja le vojska, zato so jo zaprosili za pomoč. Reševalna akcija naj bi se začela v ponedeljek zjutraj, pa tudi tokrat orkan ni dovolil reševanja. Humar je v steni že peti dan.

OSEBNE NOVICE

Novi diplomantki

Na univerzi ITBA (Instituto Tecnológico Buenos Aires) je 22. julija dokončala študije **Maria Cynthia Zupan** in prejela naslov „ingeniero industrial“.

Na ekonomski fakulteti državne univerze v Buenos Airesu je dokončala študije **Rotija Grbec** in prejela naslov „contadora pública“.

Čestitamo in želimo mnogo poklicnih uspehov!

SVOBODNA SLOVENIJA / ESLOVENIA LIBRE

Fundador: **MILOŠ STARE** / Director: **Valentín B. Debeljak** / Propietario: **Asociación Civil Eslovenia Unida** / Presidente: **Alojzij Rezelj** / Redacción y Administración: **RAMON L. FALCON 4158 - C1407GSR BUENOS AIRES - ARGENTINA** / Telefon: **(54-11) 4636-0841 / 4636-2421** (fax) / e-mail: **esloveniau@sinectis.com.ar**
Glavni urednik: Tine Debeljak ml. / **Za Društvo ZS:** Alojzij Rezelj / **Sodelovali so še:** Tone Mizerit, Gregor Batagelj, Miriam Jereb Batagelj, Milena Ahčin, Pavle Novak CM, Marija Ivana Tekavec, Pavlina Dobovšek, Nace Frančič.
Mediji: STA, Radio Ognjišče, Družina.

Naročnina Svobodne Slovenije: za Argentino \$ 75, pri pošiljanju po poti pa \$ 100; obmejne države Argentine 110 USA dol.; ostale države Amerike 125 USA dol.; ostale države po svetu 135 USA dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto 85 USA dol. za vse države.

Čeke: v Argentini na ime „Eslovenia Libre“, v inozemstvu (*bančne čeke, ne osebne*) na ime „Antonio Mizerit“.

Oblikovanje in tisk: **TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.** / *Estados Unidos 425 - C1101AAI Buenos Aires Argentina - Tel.: (54-11) 4362-7215 - E-mail: info@vilko.com.ar*

